

CALEA SPRE
MARTE

Mary Robinette Kowal

Traducere din limba engleză
IULIA DROMERESCHI

ARMADA

„Adesea, leacul căutat e-n tine
Și-l crezi în cerul ce, ursind destine,
Ne dă câmp liber faptei. Înapoi
Ne trage întunericul din noi.
Ce forță-mi urcă dragostea pe creste
De văd prin ea, dar ochiul nu-mi hrănește?
Ce-i depărtat de soartă firea face
Să fie-apropiat și să se-mpace.
S-aștepte sorți ciudate nu pot cei
Ce-și cântăresc durerile-nde ei,
Și cred că ce n-a fost nu poate fi.
Dar cine, meritând, nu-și cucerește
Iubirea? Boala regelui... Un glas
Îmi spune că nu-i joacă. Dar eu nu mă las.“

Helena în *Totu-i bine când sfârșește bine*¹,

de WILLIAM SHAKESPEARE

¹ Traducere din limba engleză de Ion Frunzetti, în William Shakespeare, *Opere complete*, ediție îngrijită și comentarii de Leon D. Levițchi, note de Virgiliu Ștefănescu-Drăgănești, Editura Univers, București, 1987, volumul VI, pp. 158-159 (n. red.).

UNU

ȘEFUL CAI AVERTIZEAZĂ: VOR FI REDUCERI DE BUGET

de JOHN W. FINNEY

În exclusivitate pentru *The National Times*

16 aug. 1961 – Horace Clemons, directorul Coaliției Aerospațiale Internaționale (CAI), a avertizat azi Organizația Națiunilor Unite că orice reducere a bugetului „minim“ pentru spațiu ar face imposibilă coborârea unui echipaj uman pe Marte în acest deceniu. El a adăugat de asemenea că orice întârziere în Programul Marte ar crește costul Primei Expediții Marțiene, acum estimat la 20 de miliarde de dolari. Acesta a declarat că, în urma reducerii cu 600 de milioane de dolari a bugetului alocat acestui an, operată de Congresul SUA, CAI a fost nevoită să sacrifice „asigurarea“ inclusă în program „în cazul unor probleme tehnice neprevăzute sau de nerezolvat“ și să amâne zborurile experimentale esențiale cu aeronava Cygnus.

Vă amintiți unde erați când sonda *Friendship* a ajuns pe Marte? Eu mă pregăteam să mă întorc de pe Lună. Fusesem în Baza Artemis pentru o tură de trei luni, ducând geologi din micuța noastră colonie către diverse spații de cercetare.

Chiar dacă suntem cu toții numiți „astronauți“, doar câțiva dintre noi suntem și piloți, adică un soi de șoferi de autobuz cu faimă exagerată. Restul de două sute de „cetățeni“ veneau și plecau, în funcție de domeniul lor de specialitate. Doar vreo cincizeci erau locuitori „permanenți“ în buncărele subterane pe care le consideram casa noastră.

Alături de jumătate din populația bazei, săltam în gravitația redusă printr-un tunel îngropat, asemănător celor pentru gerbilibi, numit Baker Street, către Midtown. În lipsa atmosferei care să ne protejeze de razele cosmice care loveau Luna, săpaserăm un strat la suprafață și îngropaserăm tuburile în regolit. Din punct de vedere estetic, baza arăta din exterior ca un castel de nisip în ruină. Interiorul era, în mare parte, alcătuit din cauciuc neted, întrerupt din loc în loc de puțuri de lumină, suporturi de aluminiu și uși sub presiune.

Una dintre uși s-a deschis, și Nicole a sărit prin ea, ținând de clanță. A închis ușa în urma ei și a blocat-o.

Mi-am depărtat picioarele, ca să amortizez aterizarea după ultimul salt. Ea făcuse schimb pentru un post aici, pe ultima navă, și mă bucuram să o văd.

— Bună dimineața!

— Credeam că te îndrepti spre Pământ.

La fel ca mine, Nicole purta un costum presurizat ușor, având prinsă în talie casca de siguranță cauciucată, ca pe o mască de gaze din război. Nu era mare lucru, dar, în caz că

unul dintre tuburi se spărgea, ne-ar fi oferit zece minute de oxigen ca să ajungem într-un loc sigur.

— Așa e, dar nu voiam să ratez prima sondă care ajunge pe Marte.

Eram în tura aceea copilot pentru naveta care zbura de la bază către Lunetta, platforma orbitală CAI. Nu era decât un autobuz spațial, dar navele mari, care se deplasau pe ruta Lunetta - Pământ, clasa Solaris, erau toate pilotate de bărbați. Nu că m-ar fi deranjat.

— Mă duc spre racheta Lunetta, după asta, am zis bătând cu palma geanta care-mi atârna pe umăr.

— Bucură-te de un duș fierbinte și pentru mine, a spus ea, alăturându-mi-se în mersul săltat pe Baker Street. Crezi că vom vedea marțieni?

— Puțin probabil. Pare aproape la fel de pustie ca Luna, cel puțin din imaginile orbitale.

Am ajuns la capătul Baker Street. Indicatorul de presiune delta de pe panoul de lângă ușă arăta o valoare normală de 4,9 psi, așa că am apăsat pe mânerul cu clichet, ca să o deschid.

— Nathaniel zice că-și va scoate singur caninii dacă există marțieni.

— Foarte... expresiv. Apropo, ce mai face?

— Bine, am spus deschizând ușa. Se agită în legătură cu... ăăă... lansările de rachete.

Râzând în hohote, Nicole s-a strecurat prin ecluza Baker Street - Midtown.

— Sincer, voi doi parc-ați fi proaspăt căsătoriți.

— Eu nu sunt niciodată acasă!

— Ar trebui să-l chemi aici în vizită, a spus Nicole făcându-mi cu ochiul. Acum, că avem la dispoziție cabine personale.

— Da... Însă, mai întâi, tu și senatorul ar trebui să faceți ceva în privința conductelor de aerisire care propagă sunetele atât de ușor, am răspuns pregătindu-mă să închid trapa.

— Ține ușa!

Eugene Lindholm și-a făcut apariția săltând spre noi dinspre Baker Street. Dacă n-ați mai văzut pe cineva mișcându-se în condiții de gravitație scăzută, ei bine, deplasarea are ceva din grația unui bebeluș care a învățat recent să meargă, amestecată cu impetuoșitatea unui ghepard care înaintea mânăncând pământul.

Am deschis ușa mai larg. Nu și-a ajustat bine poziția și s-a lovit la cap de cadrul ușii în timp ce intra.

— Te simți bine? l-a întrebat Nicole prinzându-l de braț, ca să-l echilibreze.

— Mersi, a spus el sprijinindu-se cu o mână de tavan; în cealaltă ținea un maldăr de hârtii.

Nicole mi-a aruncat o privire, apoi s-a îndreptat spre ușa dinspre Midtown. Am încuviințat și am blocat ușa dinspre Baker Street, dar ea n-a deschis-o pe cealaltă.

— Eugene... Având în vedere că zbori cu Parker, a spus ea, făcând un semn spre hârtiile din mâna lui, n-ai vrea să scapi „din întâmplare“ câteva dintre ele?

— Dacă sperî că sunt planificările turelor, zise el rânjind, să știi că nu-s decât rețete pentru Myrtle.

— Rahat!

A deschis ecluza și ne-am îndreptat spre Midtown.

Din cauza diferenței de presiune, a pătruns un miros neobișnuit pentru Lună, de lut, și de verde, și de apă. Centrul coloniei avea o cupolă deschisă, care permitea luminii filtrate să pătrundă și să hrănească plantele care creșteau aici. Era prima noastră structură permanentă.

Zonele de-a lungul pereților fuseseră separate în spații de locuit. Uneori, îmi doream să locuiesc încă aici, dar noul sediu al piloților era plasat mai convenabil lângă porturi. Alte încăperi fuseseră construite pentru a servi drept birouri și pentru singurul restaurant. Existau de asemenea o frizerie, un magazin second-hand și un „muzeu de artă“.

Chiar în centru era un mic „parc“. Acesta era cam cât două paturi duble, despărțite de o alee. Dar era *verde*.

Ce creșteam în acest sol îmbunătățit cu grijă? Păpădii. S-a dovedit că pot fi foarte gustoase și nutritive, dacă sunt preparate corect. O altă plantă populară, cactusul comestibil, are flori frumoase, care se transformă în păstăi dulci, și niște frunze plate, care pot fi prăjite sau coapte. Se pare că multe dintre buruienile din natură sunt adaptate să crească bine în solul lipsit de nutrienți.

— Grozav! a exclamat Eugene, plesnindu-se peste coapsă. Păpădiile sunt în floare. Myrtle m-a tot amenințat că-și va încerca mâna cu vinul de pădăie.

— „Amenințarea“ e, de fapt, o promisiune, nu-i așa? a întrebat Nicole, săltând pe lângă straturi. Elma, să te bucuri și de un martini sec când ajungi acasă.

— Să fie dublu.

Îmi închipuisem că eu și Nathaniel vom fi primii coloniști pe Lună, dar, după ce se înființase Baza Artemis, agenția își îndreptase atenția spre colonizarea planetei Marte, iar el fusese nevoit să rămână pe Pământ, ca să se ocupe de planificare.

Marte era pe buzele tuturor celor de la CAI. Cei de la calculatoare, cu ecuațiile lor. Fetele de la cartele, care introduceau linii infinite de cod. Doamnele de la cantină, care-ți puneau polonice pline de piure și de mazăre. Nathaniel, în calculele lui... Toată lumea vorbea despre Marte.

Și pe Lună era la fel. În partea cealaltă de Midtown aduseseră de la centrul de lansare un televizor gigantic, de 1,30 metri, și-l ridicaseră pe un fel de podium. Jumătate de colonie părea că e acolo, înghesuită în jurul ecranului.

Familia Hilliard adusesese o pătură și ceea ce păreau a fi merinde pentru picnic. Nu erau singurii care făceau din asta o ocazie de socializare. La fel procedau și familiile Chan, Bhatrami și Ramirez, care se așezaseră în jurul podiumului. Nu existau copii încă, dar, în afară de asta, arăta ca un orașel adevărat.

Myrtle întinsese și ea o pătură și i-a făcut un semn cu mâna lui Eugene. El a zâmbit și i-a răspuns cu o fluturare a mâinii.

— Iat-o. Ați vrea să stați cu noi, doamnelor? Avem loc suficient.

— Mulțumim! Ar fi minunat.

L-am urmat spre pătură, care părea însăilată din uniforme vechi, și ne-am așezat. Myrtle își tunsese părul într-un stil mai potrivit pentru Lună, în special pentru că aerosolii nu erau tocmai grozavi în spațiu. Ea și Eugene se oferiseră voluntari să fie rezidenți permanenți. Mi-era groaznic de dor de ei când eram pe Pământ.

— Hei! s-a auzit o voce din partea din față a mulțimii peste murmurul conversațiilor. Începe.

M-am ridicat în genunchi, ca să văd peste capetele oamenilor din față. Într-o imagine pixelată, alb-negru, televizorul difuza o transmisiune de la Centrul de Comandă din Kansas, deși o prindeam cu o întârziere de 1,3 secunde. Am studiat fiecare imagine, căutându-l pe Nathaniel. Îmi adoram slujba, dar era dificil să mă aflu departe de soțul meu luni la rând. Uneori, mi se părea c-ar fi fost o variantă mai bună să-mi dau demisia și să lucrez din nou la departamentul de calcule.

Pe ecran, o vedeam pe Basira, care lucra la ecuații, în timp ce teleimprimatorul scuipa pagini. A trasat o linie groasă sub o cifră și a spus ridicându-și capul:

— Semnătura Doppler indică faptul că separarea în doi timpi a avut loc.

Inima a început să-mi bată mai repede, pentru că asta însemna că sonda urma să intre în atmosfera marțiană. Sau, mai degrabă, intrase deja. Treaba ciudată era că toate cifrele pe care le primea de pe Marte fuseseră valabile cu douăzeci de minute în urmă. Misiunea ori avusese succes, ori eșuase.

Douăzeci de minute - m-am uitat la ceas. Cât timp mai aveam la dispoziție până când trebuia să mă întorc în hangar?

Vocea lui Nathaniel s-a auzit din televizor și-am tras aer adânc în piept cu dor.

— Pătrundere în atmosferă în trei, doi, unu... Viteză, 117 000 de kilometri. Distanța în aval până la locul de aterizare este de 703 kilometri. Parașutele se vor deschide în cinci secunde. Patru. Trei. Doi. Unu. Stop. Așteptăm confirmarea...

Tot domul a părut să-și țină respirația, lăsând doar bâzâitul constant al ventilatoarelor să tulbure aerul. M-am aplecat spre ecran, de parcă aș fi putut vedea numerele care ieșeau din teleimprimator sau aș fi putut s-o ajut pe Basira la calcule. Deși trecuseră de fapt patru ani de când făcusem parte din departamentul de calcule sau mă ocupasem de ceva mai complicat decât mecanică orbitală de bază.

— Confirmare parașută. Parașuta a fost detectată.

Cineva a chiuuit de bucurie în dom. Nu ajunsesem încă, dar eram aproape. Am prins un colț al păturii între degete, strângându-l de parcă aș fi putut manevra sonda de aici.

— Așteptăm confirmarea navei că s-a produs aprinderea retro-rachetei.

Nathaniel vorbea totuși despre ceva ce se întâmplase în urmă cu douăzeci de minute, în timp ce-i ascultam vocea cu o întârziere de 1,3 secunde. Bizareriile vieții în spațiu.

— Ar trebui să fim la sol.

Mă rugam să aibă dreptate! Dacă nu reușiseră să aterizeze cu sonda, misiunea marțiană avea să se oprească brusc. M-am uitat din nou la ceas. Ar fi trebuit să anunțe confirmarea, dar secunde treceau.

— Vă rog să rămâneți cu noi. Așteptăm confirmarea din partea Rețelei Spațiale și a stației de releu Lunetta.

Imagina lui Nathaniel nu era pe ecran, dar mi-l puteam închipui stând la birou, strângând un creion atât de tare în pumn, c-ar fi putut să se rupă din clipă în clipă.

S-a auzit un ton.

— Ce-i asta? a întrebat lângă mine Nicole, cu respirația tăiată.

Tonul s-a repetat, iar Centrul de Comandă a fost inundat de urale. Nathaniel și-a ridicat vocea, luptându-se să se facă auzit:

— Ce auziți, doamnelor și domnilor, este tonul de confirmare din partea sondei marțiene. Este prima transmisiune de pe altă planetă. Confirmată. *Friendship* a amartizat, deschizând calea viitoarei misiuni cu echipaj uman.

Am sărit în picioare – cu toții am sărit – și am uitat de gravitație. Am râs și ne-am ridicat stângaci în aer, bucurându-ne de succesul sondei *Friendship* și al echipei care planificase misiunea.

— Ai întârziat, mi-a spus Grissom, uitându-se încruntat la mine când am intrat în sala de așteptare a piloților de lângă port.

Avea sacul de călătorie pregătit pe bancă și bea cafea dintr-o cutie cu pai.

— Treizeci de secunde, am răspuns uitându-mă la ceasul de pe perete.

— Tot întârziere se cheamă.

Avea dreptate, dar nu era nimeni acolo să remarce asta, iar lansarea era în două ore.

— Și tu tot antipatic ești.

— Ha, m-am gândit eu c-o să urmărești amartizarea.

Mi-a înmânat planurile de zbor, să le analizez în timp ce ne îndreptam spre navă. Grissom bombănea mult, dar era la fel de înnebunit după călătoriile în spațiu ca și mine.

Am încuviințat, răsfoind paginile cu timpii și procente de activare a motorului, orientarea și viteza navei. Petrecusem trei zile în tranzitul spre Lunetta, timp în care nu avusesem mare lucru de făcut, doar să monitorizăm indicatoarele de nivel. La naiba, chiar și creșterea lentă a presiunii atmosferice de la valoarea bazei de pe Lună la cea standard de pe Lunetta era automatizată!

— Nimic de văzut încă, dar am vrut să... Nu știu, să fiu acolo.

— Da, a murmurat Grissom, și eu m-am uitat la aselenizare cu același sentiment.

Pentru o clipă, tăcerea s-a lăsat între noi, iar eu mi-am amintit că fusesem în acea misiune, de acum trei ani. Mă făcuse oarecum celebră și, într-o oarecare măsură, din cauza asta-mi plăcea viața pe Lună ceva mai mult decât cea pe Pământ. Nu eram nevoită să am de-a face cu fanii. De obicei.

— Te-ai uitat? La coborârea pe Marte?

— Nu. Am ascultat la radio, a răspuns ridicând din umeri, iar în timpul ăsta am ajuns la coridorul spre navă. Am stat cu

iubita mea înainte să plec. Voi fi în tură la portul spațial brazilian pentru o lună, ca să mă pregătesc pe nava cea nouă.

— Clasa Polaris? am fluierat când el a încuviințat. Am recepționat, cu invidie.

— O să-mi ia o săptămână doar ca să stau în picioare, a pufnit el, având în vedere că am stat atât de mult aici. Antrenamentul în sine va dura cel mult două săptămâni.

— Totuși, judecând după datele tehnice, pare de vis. În plus, Brazilia e mai mișto decât Kansas.

M-am oprit la ecluza către cabina piloților și m-am asigurat că indicatorul de presiune delta era la 4,9, înainte să deschid trapa. Exista mereu posibilitatea ca de cealaltă parte să nu fie o navă, chiar dacă eram la portul corect.

— O aterizare verticală va face totul mult mai ușor când te duci acasă.

— Nu va fi la fel de ușoară ca aselenizarea, a spus ridicând din umeri. Îmi place planorul. Ai ocazia să vezi mai multe pe măsură ce te apropii. Dar aterizarea verticală nu va fi atât de dependentă de condițiile de vreme, și cum uraganele devin tot mai nasoale... Pe de altă parte, nu mă deranjează să petrec zile în plus pe orbită, așteptând un culoar.

— Da, însă asta doar fiindcă nu-ți place adaptarea la gravitație, am zis, aplecându-mă să intru în compartimentul compact al piloților.

Gravitația artificială din secțiunea rotativă a Lunetei era o treime din cea a Pământului, exact ca pe Marte, fiind o bună tranziție pentru oamenii care se întorceau de pe Lună.

— Sper să fie vreme bună la coborâre. Abia aștept să ajung acasă.

— Atunci, poate era cazul să vii la timp.

Am scos limba la el și am râs, concentrându-ne apoi pe verificările dinaintea zborului. Unul dintre lucrurile bune ale decolării de pe Lună e acela că există mult mai puține variabile decât pe Pământ. Fără atmosferă, nu eram nevoiți să ne confruntăm cu vremea, cu vântul sau cu orice altceva, cu excepția unei gravitații mai mici.

Compartimentul pentru pasageri din spatele nostru avea o capacitate de douăzeci de persoane. Majoritatea zborurilor erau alocate în totalitate experților care se întorceau pe Pământ după încheierea unui proiect pentru care veniseră. În mod similar, cala de transport marfă avea să fie înțesată de bagaje personale, de experimente științifice și de cele câteva bunuri de export. De exemplu, o geologă începuse să sculpeze în piatră lunară, și lucrările ei se vindeau pe Pământ pe niște sume colosale. „Cuverturile lunare“ ale lui Myrtle, fabricate din materiale reciclate, îi aduceau bani suficienți ca să acopere cheltuielile legate de studiile superioare pentru toți cei trei fii. Artele mergeau tare bine în spațiu. Mă alăturasem și eu, cu un soi de sculptură în hârtie, făcută din vechi cartele perforate, dar încă n-aveam tupeul să vând.

Chiar și cei de pe Pământ care nu erau de acord cu programul spațial erau încântați de tot ce provenea de pe Lună. Probabil că, atunci când petreci milenii întregi idealizând un loc anume în mituri și în legende, durează ceva până când locul respectiv își pierde aura.

Grissom și cu mine zburaserăm împreună suficient de mult ca să avem o rutină de verificare. Nu c-am fi sărit peste vreo etapă. Rutină sau nu, cu sau fără vreme bună, tot ne aflam pe ceea ce era, practic, o bombă.

Este amuzant... cum te obișnuiești cu orice.